

بافر خان

باقر خان، مشهور به سالار ملی، یکی از مبارزان تبریزی جنبش مشروطیت ایران بود

باقر خان، مشهور به سالار ملی، یکی از مبارزان تبریزی جنبش مشروطیت ایران بود...

باقر خان، مشهور به سالار ملی، یکی از مبارزان تبریزی جنبش مشروطیت ایران بود.

او قبل از مشروطیت بتا بود. پس از مشروطیت مجاهد شد. ریاست مجاهدین محله خیابان (خیابان یکی از محلات قدیمی تبریز است مشتمل بر بخش‌های واقع در جنوب رودخانه آجی در شرق شهر که تا جنوب شرقی نیز میرسید)، تبریز به دست او افتاد. پس از به توپ بستن مجلس، به دستور انجمن ایالتی مانند ستارخان دست به اسلحه برد و با قشون دولتی که تبریز را در محاصره داشت جنگ کرد. اما پس از اولین شکست که از قشون دولتی خورد، سست شده در صد تسلیم برآمد. تا کار ستارخان که در امیرخیز، محله دیگر تبریز، با دولتیان جنگ می‌کرد قوت گرفت، وی نیز سستی را از خود دور ساخته بار دیگر به جنگ با قشون دولتی پرداخت. در اثر همکاری او با ستارخان کار مشروطه‌طلبان پیشرفت کرد و تبریز از فشار محاصره راحت شد. انجمن ایالتی تبریز باقرخان را به لقب سالار ملی ملقب ساخت، و از او تقدیر کرد و آوازه اشتهارش در سراسر ایران پیچید.

چنانکه در تواریخ مشروطیت نوشته‌اند، در اثر مجاهدت ستارخان و باقرخان مشروطیت نجات یافت. اما خود تبریز دیری نگذشت که به دست قشون روس افتاد. سالار ملی و سردار ملی در تبریز نماندند و به تهران حرکت کردند. یک استقبال شاهانه از این دو مجاهد شجاع از طرف دولت مشروطه به عمل آمد.

باقرخان در تهران منزوی میزیست تا قضیه مهاجرت پیش آمد. او دیگر در تهران درنگ نکرد و دنبال مهاجرین رفت. شبی در نزدیکی قصر شیرین عده‌ای از افراد بر سر او و رفقاییش ریختند و سرشان را بریدند. (مرگ باقرخان به همراه هجده نفر از یاران و همراهانش در محرم ۱۳۳۵ قمری / آبان ۱۳۹۵ خورشیدی به دست یکی از اشرار معروف افراد قصرشیرین به نام محمد امین طالبانی به قصد تصاحب اسب و وسائل مهمانان خود، صورت گرفت.)

باقرخان بر خلاف ستارخان که شیخی بود، از متشرعه بود. از علمای مخالف مشروطیت که متشرعه بودند جانبداری می‌کرد و به آنها احترام می‌گذاشت. با ستارخان رقابت داشت و می‌گفت: مرد آن نیست که در امیرخیز جنگ کند. مرد منم که در ساری‌داغ با قشون دولتی جنگ کرده‌ام. (علی رغم این سخن این دو بزرگوار دو بازوی قوی و شکست ناپذیر انقلاب مشروطیت بودند)

در هر حال سالار ملی مردی جسور و ساده بود. حق بزرگی به گردن مشروطیت ایران دارد. او و ستارخان برای مشروطیت با قوای دولتی به جنگ برخاستند و موفق شدند. این دو نفر از توده برخاسته بودند، در سخت ترین ایام با اتکاء به توده تبریز با شاه مستبد مبارزه کرده بودند؛ یک حرکت و نهضت ملی را رهبری کرده بودند، مسلمان بودند و به مشروطیت ایمان داشتند. این بود که به آسانی قهرمان ملت شناخته شدند.

دمکراتهای آذربایجان که نهضت خود را در دنباله نهضت مشروطیت و مکمل آن و خود را وارث سنن مجاهدین آن دوره می‌دانستند، مجسمه باقر خان را در میدان شهرداری تبریز نصب کردند. در ۲۴ آذر ماه ۱۳۲۵ پس از سقوط پیشه‌وری مردم تحت تأثیر احساسات آن مجسمه را که اثر دمکرات‌ها بود برانداختند. از این عمل معلوم می‌شود که نهضت پیشه‌وری چقدر به ضرر مشروطیت و آزادی و این قبیل معانی بوده‌است.

داماد باقر خان سرتیپ هاشمی است که فرمانده قوای دولتی مأمور آذربایجان بود که در طی جنگی مختصر قوای دمکرات‌ها را در فافلانکوه مغلوب کرد و در میدان جنگ به درجه سرتیپی نایل آمد